

INTERJÚK, BESZÉLGETÉSEK

INTERJÚ DR. PUKLI PÉTERREL

Dr. Pukli Péter (62 éves) statisztikus, szakközgazdász. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem elvégzése (1966) óta dolgozik a Központi Statisztikai Hivatalban. A hivatali ranglétra lépcsőfokait végigjárva elmélyült ismereteket szerzett a gazdaságstatisztika elméletének, módszertanának és gyakorlatának kérdéseiről, a statisztikai munka számos területéről. 1981-től a Beruházás-statisztikai osztályt, majd 1986-tól a Kereskedelmi és közlekedésszatisztikai főosztályt vezette. A Hivatal szervezetének 1990-ben elkezdődött korszerűsítésekor felelősségi körébe került az ipar- és az építőipari statisztika is.

1996 és 1998 között a KSH gazdaságstatisztikáért felelős elnökhelyettese, 1998 után a hivatal statisztikai főtanácsadója. Főszerkesztője a KSH „Gazdaság és statisztika” című folyóiratának, társszerkesztője a Lengyel Statisztikai Társaság „Statistics in Transition” című folyóiratának. 1996-tól tagja az Országos Statisztikai Tanácsnak. Hivatali munkája mellett aktívan részt vesz a statisztika oktatásában is. Jelenleg a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Karának egyetemi docense. Szakmai munkáját számos kitüntetéssel ismerték el, 1995-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend Kiskeresztje kitüntetésben részesült.

Pukli Péterrel mint a KSH 2003 végén kinevezett elnökével beszélgettünk.

Röviddel elnöki munkájának megkezdése után a KSH vezetőinek tartott munkaértekezleten ismertette programját. Azt kérem, tekintsük át azt, hogy az eltelt egy évben hogyan haladtunk előre az akkor és ott megfogalmazottak megvalósításában!

Igen, egy évvel ezelőtt, nem sokkal kinevezésem után a Hivatal vezetőinek vázoltam, hogy sok évtizedes statisztikai munkám, vezetői tapasztalataim alapján mely területek fejlesztését tartom szükségesnek. Az azóta eltelt év igazolta, hogy valóban ezek azok a területek, ahol a hivatalnak lépnie kell. Radikális változtatások igénye nem merült fel, számos, akkor említett tennivaló a már megkezdett feladatok folytatásaként jelent meg. Így helyénvalóbb, ha a számvetés a felfogásbeli

változásokra összpontosít, nem pedig „munkatervi pontok” teljesülésére.

A változások legmarkánsabban talán a stratégiai tervezés mentén bontakoztak ki. Hogyan értékeli ezt a folyamatot?

Fejlesztési irányunk egyik legfontosabb eleme az adatelőállítási folyamat, illetve az abban követett munkamegosztás megváltoztatása. Ezt többek között az is kikényszeríti, hogy a feladatok növekedését nem kíséri forrásaink bővülése. Megoldást tehát csak a hatékonyság fokozása jelenthet. Ennek megvalósítása érdekében 2004-ben elindítottuk a stratégiai-tervezési folyamatot, kidolgoztuk munkamódszereit: a 2008-ig szóló tennivalókat „modernizációs terepasztal” segített feltárni. Időközben előre nem sejtett lépé-

sekre kényszerültünk, amelyek nehéz döntéseket igényeltek.

Ez a fajta tervezés természeténél fogva nem lezárt (és nem is lezárható) folyamat – már csak azért sem, mert egymással összefüggő feladatok halmazából áll, amelyek megoldását különböző időtávokra osztottuk fel.

A KSH fiatal munkatársaival történt találkozásom meggyőzött arról, hogy helyénvaló, ha minél több 35 év alatti kolléga vesz részt a tervezésben, gyarapítva az informatikai eszközöket ismerők, nyelvtudással rendelkezők számát. És persze számítok a fiatalokra jellemző szemléletmódra is. Talán sikerül elérni, hogy megfogalmazzódják, mit is kell elhagynunk megszokott tevékenységeinkből: nincs szakma, amelyik ne kényszerülne rá, hogy felhagyjon bizonyos feladatokkal. A stratégiai tervezéssel együtt ugyanis egy új munkakultúra meghonosítása is a célok közé tartozik. A korszerű irányítási módszerek meglehetősen korlátozottan voltak eddig jelen a Hivatal életében. A Modernizációs Programirodának tehát ez is a feladatai közé tartozik és emlékeztetnék rá, hogy a projektszerű működést az előző vezetés is meghirdette. Ráadásul, ha törekvéseinket siker koronázza, akkor az államigazgatáson belül lépéselőnybe kerülünk azokkal szemben, akik nem kezdtek bele a hasonló munkálataikba. Az elkövetkező években a költségvetési források szűkösségére kell számítani, ezért elkerülhetetlen, hogy felmérjük, mi mennyibe kerül, hogy tisztázzuk, meddig is terjed döntési szabadságunk.

A hivatalos statisztika ugyanis lépés-kényszerbe került. Az EU kapcsán szokás emlegetni, hogy „mozgó célpontokhoz kell igazodnunk”. Az Eurostat azon fáradozik, hogy korszerűsítse, modernizálja az Európai Statisztikai Rendszert. Törekvéseik vezérmotívuma, hogy a tagállamok mind-egyikére jellemző költségvetési megszorítá-

sok idején költségtakarékos módon „célhoz kötötté” tegyék a statisztikai munkát, a megfigyelések karcsúsításával és az adatminőség javításával elébe menjenek a felhasználói igényeknek. A teljes jogú tagság egyik következményeként tudomásul kell vennünk, hogy feladataink egy részét nem mi határozzuk meg, hanem készen kapjuk, és ezek uniós kötelezettségként jelennek meg.

Stratégiáról lévén szó, nehéz egyetlen esztendő eredményeiről számot adni. Szűkebb szakterületünkön már csak azért is, mert a KSH egész működését meghatározza – a látványos átalakulás szempontjából úgy is fogalmazhatunk, gúzsba köti –, alapvető adottsága: az év egészére érvényes adatgyűjtési rendszer. Így a legnagyobb eredménynek azt tekinthetjük, hogy megfogalmazódtak a tennivalók. Méghozzá egységes rendszerbe foglalva, amelyben a résztvevők meghatározott szabályok és szabványok szerint végzik munkájukat, amit egyben az átláthatóság jellemez, hiszen minden dokumentum megjelenik az intraneten.

Ha mégis összegezni kellene a modernizáció során az első évben szerzett tapasztalatokat, felsorolásuk helyett a rendszer rugalmasságát jelölném meg. Több olyan feladat is adódott, amelyet menet közben kellett módosítani, új felfogásban nekilátni. Nem utolsósorban azért, mert a stratégiai fejlesztési elképzelésekkel egyidejűleg megkaptuk a regionális átalakítás feladatát, ami értelemszerűen módosította a prioritási rangsort. Olyan megoldásokat kellett találni, amelyek egyszerre több követelménynek felelnek meg. Többek közt annak, hogy a humánus szempontok is érvényesüljenek. A költségvetési megszorítások idején eredmény, hogy a területi átalakításnál megtaláltuk a megfelelő foglalkoztatási formákat.

Magyarország európai uniós taggá válása új feladatokat jelent a Hivatal számá-

ra. Folyamatosan bővül adatfelhasználói körünk, az általuk támasztott igényekkel együtt. Emellett a kormány tőlünk is azt várja, mint a többi állami hivataltól, hogy olcsóbban és hatékonyabban végezzük a munkánkat. A humán erőforrásokkal és tárgyi-dologi eszközökkel való korszerű gazdálkodás megkívánja, hogy a Hivatalban, a korábban tradicionálisan kialakított éves munkatervek mellett, modern információs háttér is támogassa a tervező munkát. Az új információs rendszernek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a rendelkezésre álló humán-erő-kapacitások, tárgyi feltételek és az előttünk álló szakmai feladatok között összhangot teremtsen. Ebből az igényből kiindulva fejlesztettük ki a Hivatal munkaprogramjának tervezését és értékelését támogató információs rendszert (TEVE 2005). A munkafolyamatokat leíró tevékenységek meghatározását követően a rendszer feltöltésével olyan adatbázishoz jutottunk, amely az egyes feladatok embernapi kifejezett munkaidő-felhasználási adatainak alapján tartalmazza a jövő évi tervadatokat. Az így kialakított adatbázis egy mátrixrendszer, amelyben a programok, a tevékenységek, és a szervezeti egységek szerepelnek. Ezek lekérdezésével és elemzésével mód van az erőforrások allokációjának tervezésére és a feladat-elszámolásra is. A hivatali fejlesztési elgondolások között szerepel a tervezési adatbázis továbbfejlesztése, a tervezett feladatok és tevékenységek idő- és költségdimenzióira történő kiterjesztésével.

A legfőbb feladatok közt szerepelt a tájékoztatás korszerűsítése, javítása. Ezen a téren milyen eredményekről lehet beszámolni?

A felhasználóink igényeinek kielégítésében, a tájékoztatásban az elmúlt év folyamán technikailag jelentős változásokat

értünk el. A frissítés – a kor követelményeinek megfelelően –, az elektronikus formák felé történő határozott nyitással zajlik. Már 2004 elején folyamatossá vált az elektronikus tájékoztatási adatbázis, aminek üzemeltetése az európai statisztikai hivatalok többségére még nem jellemző. Az alkalmazás révén a felhasználók már nem csupán a hivatal által „előregyártott”, statikus táblázatokból juthatnak információkhoz, hanem saját maguk készíthetnek dinamikus táblákat. Ugyancsak jelentős újdonság volt, hogy 2004 márciusától búcsút intettünk a papírra nyomtatott kiadványaink jelentős részének. Azóta kizárólag elektronikus formában tesszük közzé a Gyorstájékoztatókat és a Statisztikai Havi Közleményeket, valamint az olyan negyedéves kiadványokat, mint például a Munkaerő-piaci helyzetkép, vagy a Fogyasztói árindex füzetek. Ha lehet, a nyomtatott változat elhagyásánál is lényegesebb, hogy ezek teljes mértékben ingyenessé váltak, az internetes honlapon keresztül bárki számára elérhetők és letölthetők. 2004. derekától (augusztus 1-jétől) megújult a honlap, amely nemcsak külső megjelenésében lett más, hanem szerkezetében is jobban igazodik a felhasználói igényekhez és szokásokhoz, áttekinthető módon rendezte a tartalmat. A korparancsnak engedelmessé a felhasználók számára havi gyakoriságú elektronikus hírlevél készül.

Ez alkotja az elektronikus tájékoztatás ún. on-line vonulatát. Ami az off-line változatot (CD) illeti, a váltás előkészületeiként a rengeteg információt tartalmazó tematikus évkönyveknél próbáljuk csökkenteni a nyomtatott forma arányát, ezzel párhuzamosan bővíteni a CD nyújtott kínálatot, amelyek már keresési módot, idősorokat, szöveges kiegészítéseket is tartalmaznak.

A Hivatal több mint egy évtizede fogalmazta meg, és azóta is következetesen alkalmazza tájékoztatási politikáját. Ennek legfontosabb elemei: az objektív, politikától semleges adatközlés, az egyidejű tájékoztatás és a teljes körű nyitottság, vagyis nincsenek titkos adataink, módszertanaink pedig megismerhetők. Azt az elvet követjük, hogy az adatokat mindenki számára hozzáférhetővé tesszük, de a folyamatokat, tendenciákat nem minősítjük. Az nem a statisztikusok feladata. Be kell vallani, hogy tájékoztatási tevékenységünk színvonala ma még nem egységes, nem minden esetben sikerült elérnünk, hogy közleményeink közérthetők legyenek, s azt sem, hogy az aktuális kérdésekre gyorsan reagáljunk. Ezen a területen vannak még feladataink.

Szorosan kapcsolódik ehhez a kérdéshez a kommunikációs csatornák fejlesztése, a transzparencia javítása. Ez egyszerre jelent belső és külső feladatokat. Hallhatnánk ezekről valamit?

A munkatársak gyors tájékoztatását szolgálja a belső hálózatunk, az intranet. Minden munkatársunk rendelkezik számítógéppel, így elérhető számukra a KSHáló, a hivatal belső elektronikus újságja. A KSHálón megtalálhatók az értekezletek emlékeztetői, a különböző utasítások, döntések és minden közhasznú szakmai információ. Az érdeklődők figyelemmel kísérhetik a stratégiai tervezés állását. Létrehoztunk különböző tanácskozó és döntéselőkészítő fórumokat. Arra törekszünk, hogy a döntési folyamatok, valamint a hivatal gazdálkodása átláthatók legyenek. A hivatal külső megítéléséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy adatfelhasználóink ismerjék a módszereinket, az adatok hibahatárát, s mindig tudják hogy miért és mikor módosítunk adatain-

kon. Ezt az ún. revíziós politikánkat publikáljuk, rendszeresen felhívjuk rá a felhasználóink figyelmét, s az a honlapunkon mindenki számára hozzáférhető.

A KSH – funkciójánál fogva – mindig is a statisztikai módszertan kidolgozásának egyik fő letéteményese volt. Mi történt ezen a területen, mennyiben sikerült a módszertani munka lehetőségeit, presztízsét, és ezzel együtt hatékonyságát javítani?

A statisztikai munkának több kihívással kellett az elmúlt időszakban és kell jelenleg is szembe néznie. Megnőttek a statisztikai elemzések iránti társadalmi igények, a teljes körű adatfelvételeket felváltották a mintavételes adatgyűjtések, egyre többször kényszerülünk a gyors adatszolgáltatás érdekében becsléseket alkalmazni. Ilyen körülmények között különösen nagy gondot kell fordítanunk a minőségbiztosításra, adataink megbízható felhasználására. Figyelemmel kell kísérnünk az új módszertani megoldások felhasználásának lehetőségeit, s kellő előkészítés után alkalmazni kell azokat. A legjobb módszerek és gyakorlat elterjesztése érdekében egy új részleget hoztunk létre; a Statisztikai kutatási és oktatási főosztályt, összesen 34 fővel. Ennek egyik osztálya foglalkozik az új módszerek kidolgozásával, a mintavételes eljárások folyamatos karbantartásával, fejlesztésével, s a minőségbiztosítás beépítésével az egész statisztikai munkafolyamatba. Így például megszületett a KSH egységes szezonális kiigazítási gyakorlatának szabályozása. Egy külön csoport foglalkozik az adatvédelmi módszerek fejlesztésével. Jelentős eredményt értünk el egy olyan program kidolgozásával és alkalmazásával amely a gazdaságstatisztikai felvételek megbízhatóságát segíti azzal, hogy percek alatt előállít-

ja a gyanús elemek listáját, vagyis azoknak az adatszolgáltatóknak a listáját, akik irreálisan magas, vagy szokatlanul alacsony értékű adatot közöltek, s így gyorsan meg lehet kezdeni az ellenőrzést, s a szükséges javítást. Egyik legsürgetőbb feladatunk az ez évben megtartandó Mikrocenzus felvételi mintájának és becslési módszereinek kialakítása

A Hivatalban folyó tudományos munka összefogására, a tudományos eredményeknek a mindennapos gyakorlatunkba történő beépítése céljából létrehoztuk a Hivatalos Statisztika Tudományos Tanácsát. A tanácsnak 12 tagja van. A tagok fele tudományos minősítéssel rendelkezik valamely, a statisztikával kapcsolatban álló tudományágban. A Tanács megvitatja az új módszereinket, így például a változatlan adótartalmú fogyasztóiárindex-számítást. Véleményével, állásfoglalásával segíti az elnöki döntéseket.

Korábban sok bírálat érte a KSH-ban folyó oktatást, mondván, hogy az nehezen áttekinthető, sokszor ötletszerű, az igényekhez nem mindig alkalmazkodó, sőt esetenként minőségi kifogásokat is lehetett hallani. Mit sikerült ezen a területen változtatni?

A hivatalban mindig sokféle oktatás zajlott, azonban ezek valóban nem alkottak egységes rendszert, s nem kapcsolódtak az egyes dolgozók karrierútjához. Az oktatási tevékenység szervezettebbé tétele érdekében hoztuk létre az Oktatási osztályt. Ennek feladata olyan képzési és továbbképzési rendszer kiépítése és működtetése, ahol a Hivatal dolgozói elsajátíthatják a legjobb módszereket és gyakorlatot. Mint már egy éve is említettem, célunk a tudásalapú hivatal megteremtése. Ezen a területen rövid idő alatt látványos eredményeket nem lehet elérni, de a munka elindult.

Az Oktatási osztály, a főosztályokkal és az igazgatóságok munkatársaival együttműködve, rendszerbe foglalta a Hivatal új képzési stratégiáját, amelynek főbb elemei közül a mentori rendszer, az életpálya-tervezés, a motiváció és az ösztönzés, a teljesítményértékelés áttekintése érdemel kiemelés. Az új rendszer alapelve, hogy segítséget nyújtson a különböző szakterületeken, különböző szinteken dolgozó munkatársakkal szembeni elvárások kielégítéséhez. Minthogy ezek rendkívüli heterogenitást mutatnak, az egyes célcsoportok számára tematikájukban, formájukban, módszereikben egymástól eltérő programokat kell kidolgozni. Ez a feladat lényegében még előttünk áll. A Hivatal, mint munkahely felértékelődött, ezért az állásért pályázók számára komplex kiválasztási program tervezése zajlik – ezek két értelemben is testre szabottak: kritériumai igazodnak egyrészt az egyes munkakörök sajátosságaihoz, másrészt a leendő munkatársak adottságaihoz.

A KSH fiatal dolgozói részére 2004 nyarán olyan programot szerveztünk, amelynek célja az volt, hogy felszínre kerüljenek sajátos problémáik, terveik, szemléletük. A napirendjén szerepelt kérdőíves felmérés, work-shopok és egy elnöki találkozó. A KSH-val szembeni elvárásaik közül a képzés és a továbbképzés támogatása, a képzettség határozottabb elismerése, és persze a képzettségnek megfelelő szakmai előmenetel érdemel említést.

Az egy évvel ezelőtt meghirdetett programban fontos szerepet kapott az államháztartási statisztika fejlesztése. Tudott a Hivatal ebben előre lépni?

Az ország állapotát jelző adatok közül az államháztartásra vonatkozó adatok kiemelkedően fontosak. Az Eurostat, az Európai Unió statisztikai hivatala, vállalta az

egyres országok által előállított adatok minősítését, ami a nemzeti statisztikai hivatalok számára – így számunkra is –, komoly feladatot jelent. Új kötelezettségünk az úgynevezett EDP jelentés elkészítése az államháztartás hiányáról és adósságáról. Ezek nagyon fontos és érzékeny adatok, hiszen alakulásuktól függ a belépés a monetáris unióba. A kormányzati szektor adataira vonatkozóan az Eurostat több, egymással szoros összefüggésben lévő táblát, illetve táblarendszert dolgozott ki, s a korábbi, kísérleti jellegűnek tekinthető időszak lezárulásával, az uniós csatlakozást követően, a KSH számára is kötelezővé vált teljes körű alkalmazásuk. A módszertan harmonizálásának ellenőrzése céljából előírták az adatforrások és az alkalmazott korrekciók módszertanának leírását is, amit 2004-ben elkészítettünk. Ezek a feladatok az adatokkal rendelkező, a jelentések összeállításában részt vevő szervezetek szoros együttműködését teszik szükségessé.

Az ún. „EDP-munkabizottság” keretében a KSH, a Pénzügyminisztérium (PM) és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) szakértői a már korábban is alkalmazott munkamegosztásnak megfelelően, 2004-ben már két alkalommal (március 1-jei és szeptember 1-jei határidőre) készítették el a maastrichti kritériumok két fontos eleméről, a kormányzati szektor hiányának és adósságának alakulásáról szóló jelentésüket. A beszámoló alszektors bontásban is tartalmazza az adatokat, kitöltése a három intézmény szakértőinek szoros együttműködését igényli.

A Nemzeti számlák kiadványban 2004-ben jelent meg először a kormányzati szektor nem pénzügyi számláinak teljes sorozata a 2001. és 2002. évekre vonatkozóan. A publikált adatoknak természetesen egyezniük kell azokkal az egyéb információkkal, amelyeket átadunk az Eurostatnak.

Ebből a tömör ismertetésből látható, hogy a kormányzati szektorra vonatkozó adatszolgáltatási feladatok teljesítése csak a közreműködő intézmények szoros együttműködésével valósítható meg, a módszertani kérdésekben folyamatos egyeztetésre van szükség. A „GNI Inventory Project” holland szakértőjének magállapítása szerint a kormányzati elszámolások területén jelentős előrelépés történt.

A hivatalos statisztikai szolgálat vitathatatlanul vezető szerve a KSH. Ugyanakkor ennek a vezető szerepnek az érvényesítése nem volt mindig zavartalan. Gondolok itt például a korábban az MNB-vel folytatott nem mindig jóízű vitákra, vagy az Országos Statisztikai Tanács (OST) munkájának többször emlegetett kiüresedésére. Szakmai körökben egyre többen hangoztatták azt, hogy erősíteni kellene a KSH pozícióit és integrációs szerepét. Erről szeretném véleményét hallani.

A hangsúlyt én az integrációs funkcióra tenném. A KSH integrációs szerepkörének erősítése felé mutat, hogy az OSAP előkészítése 2004-ben minden korábbinál körültekintőbb módon zajlott le, érvényesült a párhuzamosságok kiszűrésének feltétele. Mint már említettem, a Pénzügyminisztériummal, a Magyar Nemzeti Bankkal közös bizottságban dolgozzuk ki az államháztartás legfontosabb adatait, s ebben a bizottságban a KSH játssza a vezető szerepet, és egyben hitelesíti is ezeket az adatokat.

Számos ok miatt törekszünk a makrogazdasági mutatók minőségének javítására, ami elképzelhetetlen anélkül, hogy ne tennénk élővé a kapcsolatainkat partnereinkkel a statisztikai szolgálat egészén belül. Ennek érdekében felülvizsgáljuk eddigi együttműködésünket a pénzügyi tárccával és a nemzeti bankkal, hogy nagyobb

hatékonysággal hasznosíthassuk a rendelkezésünkre álló forrásokat. Ami pedig az Országos Statisztikai Tanácsot illeti, legutóbbi ülésén a testület elnöke vetette fel, hogy ideje lenne felkutatni azokat a megoldásokat, amelyek révén ténylegesen erősödne az összhang a statisztikai szolgálat különböző szervezeteinek tevékenysége között.

A Hivatal életét meglehetősen felbolygatták a részben központi, részben helyi kezdeményezésű átszervezések, illetve leépítési tervek. Kérem, mondja el, mi az, ami ezekről jelenleg nyilvánosságra hozható!

A Hivatal struktúrájának korszerűsítése következtében a megváltozott céloknak megfelelően alakuló feladatokhoz a Hivatal felső vezetésének is igazodnia kellett. Korábban négy alelnökből egy a gazdálkodásért, egy a koordinációért, kettő pedig egy-egy szakmai terület irányításáért volt felelős. A munkánk elsősorban vertikális koordinációt igényel, ami nem oldható meg vezetői szerepkörrel, csak szabályzatokkal, szabványokkal, ezért elegendő a Hivatalban egy a gazdálkodásért felelős és egy szakmai elnökhelyettes, aki a szó szoros értelmében „helyettes”. A másik jelentős változás a hivatal életében a regionális átszervezés. 2005 februárjától a korábbi megyei igazgatóságok szerepét 6 regionális igazgatóság veszi át. A régiós átszervezés keretében a megszűnő igazgatóságok munkáját úgy kellett megszervezni, hogy az intézményi jelenlét minden megyében megmaradjon. Ez az átszervezés nagyon sok embert érint. Igyekeztünk minden munkatársnak hivatalon belüli munkalehetőséget biztosítani. Megszerveztük a régióközpontokba való átjárást, száz fő részére – e téren úttörő szerepet vállalva – lehetővé tettük a távmunkát.

Ennek ellenére több mint száz dolgozónktól meg kellett válni, mert nem vállalták az utazást, vagy a felajánlott munkakört.

Eddig mint a Hivatal vezetőjét kérdeztem, most egy szakmai kérdés erejéig az informatikához különösen közel álló statisztikushoz fordulok. Szakmai körökben olykor megfogalmazódnak olyan vélemények, miszerint az informatika kilép a statisztikát kiszolgáló szerepkörből, és meghatározó szerepet kíván magának biztosítani a statisztikával szemben. Mi erről a véleménye?

Számomra talány, milyen jelekből lenne kiolvasható, hogy az informatika meghatározó szerepre tör. Meggyőződésem, hogy a korszerű számítástechnika használata korparancs. Az Informatikai főosztályon töltött évek engem személy szerint arról győztek meg, hogy az Információs Társadalom fejlődése nagyon közel hozta egymáshoz a két szakmát. Nem véletlen, hogy a nemzetközi konferenciákon egyre több olyan szakértővel találkozunk, akik otthonosan mozognak mind a statisztika, mind az informatika területén.

Felhasználókként ma már természetesnek tekintjük az informatikai szolgáltatásokat, különösen a KSH-ban – más-különben nem is tértünk volna át a tájékoztatás már említett elektronikus formáira.

Ahogy mindennapjainkat meghatározzák a számítógépek, úgy erősödött fel az informatika jelenléte a kívülálló számára áttekinthetetlen adathalmazokkal dolgozó statisztikában. Meghatározója azonban még ha akarna sem tudna lenni: szakmánk nem operacionalizálható része kívül esik a hatáskörén: fogalmi lehatárolásokkal nincs dolga. Az informatika ereje nem az informatikai szakemberek erejében rejlik, hanem a technikában, amelyet

kezelnek. Semmi kivétlenül nem látok abban, hogy létrejöttek és működnek az olyan rendszerek, mint amilyen a GÉSA, az ADÉL, a HOMBÁR, sőt ez határozott stratégiai fejlesztési irányunk. Mint a *Statisztika Szemle* hasábjain tavaly volt alkalmam kifejteni: a statisztika és az informatika elkerülhetetlenül integrálódik, olyan adatelőállítási (és adatelőkészítési, sőt, tájékoztatási) termelési folyamatot alkot, amelynek megrendelője egyértelműen a statisztikus.

A két terület napi viszonyának harmonikus kialakítása az érintett főosztályok dolga, fáradoznak is eleget az előre tervezhető és az előre nem látható ügyekből fakadó konfliktusok rendezésén.

Végül kérem, szóljon néhány szót arról, hogy elnöki teendői mellett melyek azok a tevékenységek, amelyekre időt és erőt tud fordítani.

A sors úgy hozta, hogy volt olyan időszak az életemben, amikor elég szabad idővel és energiával rendelkeztem, ezért amikor hívtak, készséggel vállaltam a fiatalok statisztikára oktatását a Szegedi Egyetem Gazdaságtudományi Karán. Be kell vallanom, hogy nagyon megszerettem a tanítást, a fiatalokkal való rendszeres ta-

lálkozás szellemi felfrissülést jelent számomra, ezért ma is folytatom a tanítást, bár most lényegesen nehezebb időt szakítanom rá. Sajnos a statisztika a felsőoktatásban nem tartozik a népszerű tantárgyak közé. Középiskolákban sem igen oktatják, pedig a statisztikai kultúra terjedéséhez már az általános iskolai oktatásban is szerepet kellene kapnia. Szerencsére a hallgatók közül egyre többen ismerik fel a statisztikai ismeretek jelentőségét. A számítástechnika mai fejlettségi fokán a gyakorlati órákon már komoly, nagy adatbázisok használatával járó számításokat lehetne végezni, s sokkal élvezetesebb, érdekesebb lehetne az oktatás.

A hivatali elfoglaltságom, s az oktatás mellett sajnos nem marad időm a komoly elmélyülést igénylő tudományos munkára. A statisztikai oktatáshoz írtam egy gazdaságstatisztikai tankönyvet. Számos meghívást kapok, hogy különböző konferenciákon tartsak előadást. Ha időm engedi, ezeknek mindig készséggel eleget teszek.

Köszönöm az interjút, és további munkájához sok sikert kívánok.

H. L.